

NÁŠ PROGRAM

MILÍ KRAJANIA

MÁTE V RUKÁCH ZVLÁŠTNE VYDANIE ČASOPISU „ŽIVOT“. PRVÝ RAZ DOSTANE SA VAM DO RÚK LIST PRIAMO V POLSKU TLAČENÝ A VYDANÝ V MATERSKEJ REČI. Treba tú priležitosť využiť k tomu, aby si úprimne pohovoriť. Zaujímavé témam nám nechýbajú... Domnievame sa však, že každý krajan pocituje potrebu výmeny myšlienok. Takú potrebu výmeny názorov pocituje aj Ústredný Výbor našej Spoločnosti, ktorá už od niekoľko mesiacov rozvíja v našej zemi aktívnu činnosť. O tejto činnosti chceli by sme si práve s Vami porozprávať.

Spoločnosť kultúrno - sociálna Čechov a Slovákov v Poľsku bola založená v marci 1957, ako výsledok činnosti organizačného Výboru a celoštátnego zjazdu, ktorý sa konal v Krakove. Do Spoločnosti vstúpili niektoré voľne organizované skupiny českých a slovenských menších v Poľsku, ako aj do toho času ešte nezorganizovaní Česi a Slováci. ZALOŽENIE NAŠEJ SPOLOČNOSTI STALO SA TEDY, PRE ŽIVOT KAŽDÉHO TUNAJŠIEHO ČECHA A SLOVÁKA, AKO AJ PRE CELKOVÝ VÝVOJ NAŠICH NÁRODNOSTNÝCH MENŠÍN, DÔLEŽITÝM MEDZNÍKOM.

Úkoly, ktoré si všetci členovia Spoločnosti predsaďvali samozrejme nie sú ľahké. Toho sme si asi všetci boli vedomí... Vedľa okrem veľa závažných starostí, ktoré sa každý deň hromadia pred každou rodinou, člen našej Spoločnosti musel už od chvíle jej založenia počítat s tým, že bude musieť určiť zásobu svojich sôl a času venovať veci, ktorá je pre našu činnosť podstatná.

Nemôže byť pochýb o tom, že sa tu jednalo predovšetkým o to, aby zahájil medzi tunajšími Čechmi a Slovákm v širokom merítke kultúrno-osvetovú prácu. Kultúrno osvetová práca bola najsúrnejším organizačným úkolem, od ktorého treba bolo neodkladne začať. Ale či netreba bolo z ohľadu na to, že pred nami stál celý rad otázok, rozvážiť aj tie hlasy, ktoré

sa dožadovali, aby Spoločnosť rozšírila svoj okruh činnosti. Taky všeobecný štart bol sice akýmsi svojzrým pokusom, ale vedeli sme, že ak sa ale podarí, bude zárukou toho, že dosiahneme jak najlepších výsledkov.

Ked' sme teda stáli pred týmito dvoma možnosťami aby sme — alebo pristúpili k širším predsaďziam, alebo zaoberali sa výhradne podstatnými činnosťami, rozhodla ambícia a silná vôľa našeho aktívnu.

Tak teda sa nám uľavilo a dnes už so zadostučinením môžeme konštatovať, že sme prekonali už ten najťažší kus cesty, aký sme mali pred sebou. A ačkoľvek táto cesta veru nebola ružami vystla-

ná, ďalší štart je už oveľa ľahší a horoskopy našich peršpektív sú už oveľa priazivejšie. OD KRAKOVSKÉHO ZJAZDU NEUPLYNULO ĒSTE VIAC NEŽ 10 MESIACOV A NAŠA SPOLOČNOSŤ MÁ UŽ ZA SEBOU VELA VEĽMI DÔLEŽITÝCH ÚSPECHOV, KTORÝMI MÔŽE SA AJ VEREJNE POCHLÚBIT. NAŠOU ČINNOSŤOU DOSIAHLI SME UŽ CEĽÝ RAD VÝZNAMNÝCH VÝSLEDKOV.

Ak by dnes niekto chcel navštíviť strediská našich krajana, nemusel by už so sviečkou hľadať sídla našej kultúry. Už vo veľa mestách sú činné naše kluby, ako napr. v Kacvine a v Jablonke, majú svoje súbory, ktorých úroveň zo dňa na deň rastie a ktoré obohacujú repertoár Ludovej tvorivosti.

Národnostná politika Ludového Poľská dáva všetkým národnostným menšinám úplne rovné práva. Socialistický štát dáva týmto menšinám d'alekosiaľu pomoc, hlavne na úseku pestovania materinské reči a národných tradícií. Preto dostali aj Slováci a Česi v Poľsku svoje vlastné školy s vyučovaním v materinskej reči. V období, kedy už činnosť našej Spoločnosti je zorganizovaná sú oveľa väčšie možnosti využiť tieto školy k širším účelom. Vyjadruje sa to nie len v tom, že jestvuje sieť obecných i stredných škôl, ale hlavne v tom, že bolo umožnené aj ďalšie vzdelávanie na jednočočkých kurzoch a okrem toho najschopnejší absolventi študujú na vysokých školach jak v Poľsku tak aj v Československu.

Už v roku 1957 traja absolventi našich škôl dostali sa na univerzitu v Bratislave. V tomto roku dostaneme sa tam ešte viac našich študentov. Boli tiež obnovené v Československu doplnkové kurzy pre učiteľov našich škôl. Po niekoľkoročnej prestávke, zúčastnilo sa týchto kurzov vlastne 8 našich učiteľov a tohto roku sa ich zúčastní oveľa viac.

Okrem toho, ako sme už písali Ústredný výbor našej Spoločnosti zahájil už širšiu činnosť hospodárskeho rázu. Podstatou tejto iniciatívy je finančné osamostatnenie Spoločnosti, ktorá bude takto môcť svoj dochodok obrátiť na prehľbenie kultúrnej a osvetovej činnosti. Musíme si uvedomovať, že riešenie tejto otázky vyžaduje

(pokračovanie na str. 2)

Fot. M. Iringh

LEDEN-1958-JANUÁR

Cena 60 gr.

VŠICHNI VOLÍME KANDIDÁTY
FRONTU JEDNOTY NÁRODA!

Spoločný Ciel' – Spoločné záujmy!

4 ho januára konalo sa v Stlpej sieni Štátnej Rady zasadanie Celoštátneho Výboru Frontu Jednoty Národa.

Predsedom zasadania bol predsedu Výkonného Výboru Zjednotenej Ludovej Strany — Štefan Ignar. Uvodný preslov, ktorý obsahoval hlavné body programu Celoštátneho Výboru Frontu Jednoty Národa, mal Alexander Zawadzki.

V prvej časti svojho preslovu A. Zawadzki hovoril o zmenách aké v poslednom období nastali. Vymenoval faktv, ktoré svedčia o skutočnej realizácii novej politickej línie, a teda: rozvoji robotníckych výborov, nová výdohospodárska politika, postupné zvyšovanie medz. čo obdržalo 5.5 miliónov pracujúcich itp.

Potom hovoril o niektorých príčinách brzdiacich rozvoj socialistickej demokrácie a zmienil sa o otázke jednoty národa, potrebné k tomu, by mohol on splniť veľké úkoly a činy, aké na neho nakláda program Frontu Jednoty Národa.

„Keď hovorím: všetci občania — vravel A. Zawadzki — myslím tak o tých, ktorí od prvých dní Ludového Poľska stáli pri ňom, bojovali za neho a bránili ho, ako aj o tých, s ktorími sa líšime v národoch a ešte aj dnes sa s nimi ideologicky neshodujeme, nesúhlasíme s nimi v tej, či inej otázke ale ak ide o dôležitosťi výstavnej štabilizácie a utuženie štátu na základe Ludovodemokratického zriadenia naše názory sa nelisia.

STAKOU ISTOU STAROSTLIVOSTOU — POKRAČOVAL A. ZAWADZKI — TREBA JEDNAT S TÝMI SKUPINAMI OBČIANSTVA, KTORÉ V NAŠOM STÁTE TVORIA NARODNOSTNÉ MENŠINY. SÚ ONI PLNOPRÁVNymi OBČANMI

LUDOVÉHO POĽSKA. MUSÍME TEDA SI ICH TAK ISTO VÁŽIŤ, AKO POLIAKOV, A TAK ISTO TREBA S NIMI ZACHÁDZAT. MUSÍME DÓSLEDNE A PRÍSNE POTIERAŤ, KAŽDÝ PREJAV NARODNOSTNEJ DIŠKRIMINÁCIE, ŠOVINIZMU A NACIONALIZMU V KAŽDEJ JEHO FORME. Ďalej uvedieme hlavné body preslovu A. Zawadzkiego:

Užavenie napäťia medzi štátom a cirkvou prispieva ku konsolidovaniu spoločenstva.

Treba utužiť štátny aparát, a položiť tak základ k zaisteniu ľudovlády — keď správa je v rukách ľudu.

Rozvíjanie systému Národných výborov-nový zákon o Národných výboroch, zaistuje im v našom Ludovodemokratickom zriadení odpovednú úlohu.

Do Národných výborov majú byť zvolení ľudia statoční, uvedomeli, ktorých si celé ich okolie váži pre aktívny pomer k otázkam a potrebám svojho bydliska.

Zahraničná politika Poľska, politika bratského priateľstva a spolupráce so socialistickými štátmi, je dôsledkom dejinných skúseností a je v súlade so štátnym záujmom Poľska, ako aj s duchom času.

Štátny záujem Poľska je v úzkom spojení s otázkou pokroku verejného života.

Cinnosť Frontu Jednoty Národa nemôže sa omedziť len na slávnostné príležitosti, ktoré poskytujú veľké kampane.

Vedúcu úlohu Strany vo Fronte Jednoty Národa určuje jej politická linia uznaná a podporovaná ohromnou väčšinou národa.

Podstatou činnosti Frontu je programová spolupráca PZPR, ZSL i SD.

Vybory Frontu Jednoty Národa mali by byť stálé činné a mali by sa snažiť riešiť desiatky konkrétnych otázok, ktorých správne riešenie je v záujme občanov.

Správne je pri tejto práci opierať sa na vlasteneckých citoch, na dômyselnosti, obetavosti a lokálnej iniciatívy občanov.

Debaty zúčastnili sa zástupcovia PZPR, ako aj zástupcovia iných politických organizácií. Za Poľskú Zjednotenú Robotnícku Stranu hovoril tajomník U. V. PZPR súdruh Zenon Kliszko. Menom Strany prehlásil on, že Strana plne podporuje program FJN v terajších voľbách do Národných Výborov. PZPR zúčastňuje sa týchto volieb vo spomedzey s inými politickými stranami a nestraníckymi občanmi. Spolupráca Strany s inými politickými stranami a nestraníckami opiera sa o tú nespornú pravdu, že vo výstavbe socializmu vedúcu úlohu musí odohrať robotnícka trieda, že štát musí riadiť revolučná strana, pri čom samozrejme uznáva ona plne samostatnosť a odlišnosť svojich spojencov. Odporcami takejto spolupráce sú z jednej strany panovační funkcionári, a z druhej strany tí, ktorí túto samostatnosť politických strán snažia sa zneužiť proti socializmu. Takéto úsilie musia byť potierané a potupované.

Rečník ďalej prehlásil, že do národných výborov kandiduje tiež najlepší ľudí. Samozrejme, že teraz všetci musia byť lojalní voči spoločnému programu a spoločným kandidátom FJN.

V poslednej časti svojho preslovu Z. Kliszko hovoril o vedúcich

kádroch Národných Výborov. Je on presvedčený o tom, že treba, aby sa do Národných Výborov dosťali ľudia, ktorí boli pred tým nesprávne premiestnení zo svojho bydliska do ústredných administratívnych orgánov. V mene Zjednotenej Ludovej Strany prihlásil sa k slovu podpredseda Výkonného Výboru B. Podedvorný. Zdôraznil on, že Zjednotená Ludová Strana považuje voľby do Národných Výborov za veľmi dôležitý krok ku zlepšeniu metód i formy výstavby socializmu v našej zemi.

Clenovia ZSL sa činne zúčastnia volieb — hovoril rečník. Dajú tým na jav, že plne podporujeme program Frontu Jednoty Národa, program rozvoja utužovania a rozkvitu našej vlasti.

Potom hovoril predseda Demokratickej Strany prof. St. Kulczyński. Vo svojom preslove venoval on veľkú pozornosť účelom akým má slúžiť Fronta Jednoty Národa. Zdôraznil, že cesta, ktorou spolu s celým socialistickým táborom kráčame je cestou výstavby mieru a boja proti vojne. Musíme preto s väčšou zodpovednosťou než doteraz hájíť vymoženosť socializmu, jak v merítke štátom, tak aj medzinárodnom, týka sa to tak isté aj jednoty národa. Cielu ktorému speje nás národ je jasne vytknutý, je to svetová jednota v prospech spolupráce a mieru.

O otázkach národnostných menší v Poľsku hovoril predseda Ukrajinskej sociálno-kultúrnej Spoločnosti Grzegorz Bojarski.

UMIESTENIE NA LISTINE KANDIÁTOV DO NÁRODNÝCH VÝBOROV ZASTUPCOV NÁRODNOSTNÝCH MENŠÍN JE DOKAZOM TOHO, ŽE APRÍLOVE UZNESENIE STRANY SA AJ V PRAXI PREVÁDZA. PODĽA TOHO UZNESENIA MAJÚ SA NÁRODNOSTNÝM MENŠINÁM POSKYTNUTÝ MOŽNOSTI ROZVOJA NÁRODNEJ KULTÚRY A ZÁROVEŇ MAJÚ ONI BYŤ, AKO PLNOPRÁVNÍ OBČANIA ZARADENÍ DO VEREJNÉHO ŽIVOTA ŠTÁTU.

Menom Krestianského Sociálneho Spolku hovoril dr. Z. Filipowicz.

„Najdôležitejším naším úkolem ako aj úkolom každého člena FJN je — povedal rečník — hľadanie takej cesty, ktorá by viedla ku stmeleniu úsilia celého národa, aby jednota a energia spoločenstva akú dosiahlo ono v októbri 1956 neboli len vzbúknutím slamy, ako to hovorí príslovia, ale sa ona stala trvalou slobódkou každodennej práce. Strediská katolíckej verejnosti považujú za svoj mravný záväzok, činne sa zúčastní akcie volieb do Národných Výborov.

Plenárne zasadanie schválilo Volebnú Výzvu. Za predsedu Celostátného Výboru Frontu Jednoty Národa bol jednohlasne zvolený člen Politbyra PZPR a predsedu Štátnej Rady A. Zawadzki a členom tohto Výboru stal sa tiež predseda Spoločnosti kultúrno-sociálnej Čechov a Slovákov v Poľsku Adam Chalupec.

NÁS PROGRAM

(dokončenie zo str. 1)

dlhočasného činnosť. V Kudove Zdroju podarilo sa už založiť reštauráciu a kaviarňu našej Spoločnosti. Tieto prvé naše podniky priniesli už celkom pekný dôchodok, napriek tomu, že pracujú iba dva mesiace a to v období, keď v kúpeľoch je mŕtva sezóna, Spoločnosť v najbližšom čase hľadá otvorit v Ládku-Zdroju biograf ako aj tkačske družstvá v Zelenove a tiež na Spiši i na Orave.

ÚSTREDNÝ VÝBOR SPOLOČNOSTI OBRACIA SA NA SVOJICH ČLENOV S VÝZVOU ABY NÁM PRISLALI SVOJE NÁVRHY HOSPODÁRSKEHO RÁZU UISTUJEME ŽE KAŽDÝ REÁLNÝ NÁVRH BUDE VÍTANÝ A BUDE ÚSTREDNÝMI ORGÁNMAMI PODPOROVANÝ.

Keď hovoríme o tom, že návrhy budú ústrednými orgánmi podporované, myslíme hlavné o pomocí a podpore, ktorá sa našej Spoločnosti dostáva od stranických a štátnych orgánov Ludového Poľska. Veľkú pozornosť venujú našej činnosti napr. Komisia pre záležitosti národnostných menší v Ú. V. Poľskej Zjednotenej Robotníckej Strany, Predsedníctvo vlády, Ministerstvo Kultúry a Umení

a Ministerstvo Vnútra. Ale aj krajské a okresné orgány, začínajú sa už zaujímať o našu prácu a dokonca vo veľa prípadoch po otcovsku dbajú o naše veci. A TEĎA REALIZÁCIA UZNESENIA A POKYNOV V NÁRODNOSTNÝCH OTÁZKACH PREVÁDZA SA V POĽSKU NELEN V TEÓRII ALE AJ V PRAXI. Samozrejme musíme si byť vedomí toho, že ak sami nebudem aktivní a nevykážeme sa dostatočnou činnosťou nebudeme môcť do nekonane rátať na dôveru a úver.

Ale nakoľko nám doteraz tak pomáhalo, je to dôkazom toho, že naša autorita v štáte vzrástla, a to hlavne na základe nie len našej podstatnej činnosti, ale aj preto, že ju všeestranne rovňajeme. Táto situácia musí každého krajanu, a každú našu organizáciu napájať optimizmom. Dnes, keď už nacionálizmus v našich radách a v pomere k nám prestal byť problém,

mom, keď spory aké sú ešte hlavne na vonkove zredukovali sa na výstupy nezodpovedných jednotlivcov, máme naozaj neomedzené perspektívy nielen rozšírenia našej činnosti, ale aj uľachtenia jej. Ústredný výbor chápe to ako prejav nie len v tom úzkom organizačnom zmysle, ale — čo je dôležitejšie — ako vec, ktorá určuje spoločenskú postavu každého krajanu. A preto tiež v tomto období, kedy sa celý národ zjednocuje v tejto pre nás tak významnej volebnej kampani, Predsedníctvo Ústredného výboru Spoločnosti kultúrno-sociálnej Čechov a Slovákov schválilo, že:

KAŽDÝ ČLEN A KAŽDÁ ODBOČKA SPOLOČNOSTI JE AKTIVISTOM FRONTY JEDNOTY NÁRODA, BOJOVÝM POMOCNÍKOM VO VOLEBNEJ AKCII A V DEŇ VOLIEB VŠETCI HLAŠUJEME NA LISTINU FRONTU JEDNOTY NÁRODA!

PREDSEDNÍCTVO
ÚSTREDNÉHO VÝBORU
SPOLOČNOSTI KULTÚRNO-SOCIÁLNEJ
ČECHOV A SLOVÁKOV V POĽSKU

Stanislav Krupa

Sedí tam Stanislav Krupa člen Poľskej Zjednotenej Robotníckej Strany, ďalej náš krajan Jan Magera.

Interview? Nemám čas, ponáhľam sa k voličom, — týmto slovami víta ma súdruh Krupa.

Ale o chvílu sa súdruh Krupa predsa len rozhodol podať nám stručné informácie pre nás list „Život“.

Som už druhý raz kandidátom na člena Národného Výboru. Za poslednej kadencii bol som v osvetovej komisií, ved som učiteľom. V tejto kadencii chcel by som pracovať v komisii pre úpravu cest. Vytknul som si totiž teraz ako cieľ viac civilizácie pre náš kraj. Už som si vypracoval aj plán úpravy cest a získania peňazí na tento účel. Myslím totiž, že ak by sme vyberali od každého, kto kupuje, akýsi prostriedok lokomócií 5% zvláštnej dane, mohli by sme zobrať na Štátny Fond úpravy cest dostatočnú sumu peňazí. Z iných pálivých otázok nášho kraja, chcel by som poukázať ešte na stav našich lesov, ktorý je zo dňa na deň horší. Musíme na veľkých kusoch nášho územia zasadíť lesy, lebo nedostatok lesov znamená nedostatok vody. Tento nedostatok ohrozuje niektoré naše dediny, ba aj okresy, ako napr. okres olkuzský.

Samozrejme, že oprávnenia Národných výborov budú rozšírené, a pri módrom hospodárení, budú môcť prispieť k odstráneniu nedostatkov, o ktorých sme hovorili.

No, ale o tom až po voľbách. Myslím, že moje návrhy doplní kolega Magera.

Andrej Janoviak

Druhý kandidát do Okresného Národného Výboru, ktorého som stretol, bol rolník Andrej Janoviak z Lipnice Veľkej. Má on 8 ha pôdy.

Ak ma zvolia do Národného Výboru, budem sa starať o komasáciu pozemkov. To bude moje hlavné heslo. Sám by som vymenil svoje 8 ha na 4 ha takej pôdy, ktorá je v jednom kuse a nie tak rozhádzaná ako sú moje polia.

Polia rozdelené na malé kúsočky potrebujú na obrábanie veľa času a je ich veľmi ľahko obrábať. Komasácia zas veľmi pomáha pri úprave roli. Chcel by som tiež zaviesť v našom okrese pestovanie sadov. Vystupuje tu aj nutnosť zavedenia terasovitej úpravy roli, ako aj chovu takého dobytka, ktorému horská krajina vyhovuje. Budú to teda horské kravy a merinoské ovce. Teraz je u nás mieršanina rôznych druhov tohto dobytka. Okrem rolnictva zaujímam sa ešte o otázky národnostných menšíň. Veľmi rád by som preto pracoval v komisií pre záležitosti národnostných menšíň. Z vlastného pozorovania môžem povedať, že nesväre, ku ktorým dochádza niekedy medzi Poliakmi a Slovákm sú čiste osobné. Nie je predsa možné, aby sa ibrat s bratom svárlili a považovali to za národnostné boje.

Na okresnom výbere Frontu Jednoty Národa už od rána je rušno. Prichádzajú delegáti z celého okresu. Vstupujú stránky, ktoré prosia, aby im vysvetliť niektoré podrobnosti. Zdá sa, ako by sa celý život okresu sústredil v miestnostiach Výboru. V kancelárii tajomníka okresného Výboru Frontu Jednoty Národa sedia okolo stolu zaujatí akýmisi papierami kandidáti Krajského Národného Výboru.

KANDIDÁTI

Krajan Kolkovič

Odsudzujem každého Poliaka či Slováka, ktorý dáva prednosť národnostnému šovinizmu pred braterským spolužitím. Počul som, že v kostoloch zakázali sa modliť slovensky. Myslím však, že kostol nemal by prekázať veriacim modliť sa v takej reči v akej chcú.

Rolník Kolkovič kandiduje do Nár. Výboru v okrese Jablonki. Budúceho člena Nár. Výboru zaistili sme pri pletení košíka. Návšteva ho vôleb nevyrušuje.

Navrhli ma-vrávni Kolkovič-no verte som vďačný obyvateľom tohto okresu za dôveru. Ako budúci člen Národného Výboru chcem venovať pozornosť zásobovaniu rolníkov umelým hnojivom. Vidím tiež potrebu vybudovania mléčna v Jablonke, lebo ľudia vozia zbožie do mléčna, ktorý je na 30 km vzdialenosť. Budeme tiež musieť vybudovať v Jablonke nemocnicu, ktorá by slúžila aj pre okolité dediny. O tej nemocnici sa hovorilo už pred voľbami do snemu, aj slúbili vtedy, že ju vystavia.

Budem tiež usilovať o zväčšenie počtu čitateľov knižiek u nás, ako aj o to, aby naše knihovne boli lepšie zásobované. Obyvateľia tohto okolia majú nedostatok slovenských knížiek.

František Živilo

Clen našej Spoločnosti ktorý bol v predošej kadencii členom obecného Národného Výboru v Lipnici Malej, a dnes je kandidátom na člena Okresného Národného Výboru, František Živilo, stručne takto vyjadruje svoj názor na budúcu svoju prácu.

Predovšetkým elektrifikácia-to znamená zároveň vzrast čitateľov knižiek.

Musíme sa snažiť zo všetkých súl, aby na tomto úseku dosiahnuť jak najlepšie výsledky.

Potom umelé hnojivá a pôdohospodárske náradia jak najlepšej akosti, aby na jar netreba bolo kupovať 3 kosity, ale len jednu, ale takú, ktorá by stačila, aj na kosenie sena, aj na žatvu. Bo ak v Ludovodemokratickom štáte robotník vyžaduje od rolníka výrobky najlepšej akosti tak je to záväzné aj naopak.

L'udovít Tokár

Kandidát do obecného Národného Výboru v Lipnici Malej, L'udovít Tokár, ktorý je zároveň aj predsedou miestneho krúžku našej Spoločnosti-vrávi:

Možno sa nám podarí v tomto roku skončiť stavbu klubu, v ktorom sa musí sústredovať kultúrny život našej obce. Tak odstráime jeden nedostatok, ale zostane ešte zavedenie elektriny v našej obci a komasovanie pozemkov o čo budeme usilovať. Chýbajú nám ešte slovenské knihy a časopisy, ale myslím, že tento nedostatok môžu nám odstrániť jak činitelia okresného a krajského Národného Výboru, tak aj činitelia z Ústredného Výboru našej Spoločnosti, ktorá od svojho založenia, t.j. od marca odohráva v našom živote veľkú úlohu. Uvediem len ako príklad, že vďaka našej Spoločnosti obdržali sme v lámi na Bratislavskej univerzite tri miesta a na tento rok slúbili, že dostaneme ešte ďalšie miesta. Pedagogické kurzy v Tarnove dostačili našim slovenským školám nových učiteľov. Podobne vďaka úsiliu Spoločnosti mohli sme poslať niektorých absolventov licea v Jablonke

na vysokú školu. Aj nás najmladší súbor organizovaný pri liceum v Jablonke obdržal dotáciu na kroje a hudobné nástroje. Podobne boli založené tanecné a spevácke súbory aj Spiši a na Orave. Okrem toho budeme sa usilovať o to, aby sme založili aj u nás podobné kluby, aké naša Spoločnosť založila v Kudove, Zelove, Ľodzi a Kućove.

Jan Magera

Som rolníkom-začal kolega Magera a otázky týkajúce sa rolníctva ma najviac zaujímajú. Dobré, bezpečné cesty, a ešte raz cesty to je na Podholíu jedna z najdôležitejších otázok. Ale sú aj iné nedostatky, ktorími sa budem v tejto kadencii zaoberať. A teda napr. čítanie na dedine, nehovoriac už o tom, že na našich slovenských dedinách nieslovenských knižiek.

A vôleb v celom našom kraji je málo klubov. Chcel by som tiež, aby sa v našom kraji zväčšila mechanizácia rolníctva. Na horských svahoch musí sa orati malým traktorm, chcel by som, aby sme pre naše polia obdržali také traktory. Treba tiež zaviesť elektrinu v dedinách, v ktorých ešte žiarovky nikdy nesvetili. Myslím o dedinách na Spiši a Orave. Bude tiež nutné usporiadala dosiaľ ešte nevyriešené otázky. Jednou z nich je napr. otázka 140 ha ornej pôdy u Lipnice Veľkej, ktorá bola pri stavbe priehradu na Javorinej, zatopená. Majitelia týchto pozemkov ešte stále nedostali odškodené, ačkolvek sa tá vec tiahne už od 7. rokov. Budem aj ďalej pracovať v našej Spoločnosti a viem, že jej vývoj prispeje ku povzneseniu kultury a civilizácie v našom kraji.

Náš rozhovor prerušíte trúbenie auta. Budúci členovia Národných Výborov idú na nové schôdzky so svojimi voličmi.

Interview previedol M. Iringh

KANDIDÁTI

Zelova a Kućova

Jan Svoboda

Krajan Jan Svoboda je jedným s kandidátmi do Mestského národného výboru v Zelově a je členom Spoločnosti kultúrno-sociálnej Čechů a Slováků v Poľsku. Kandiduje po prvýkrát. Pracuje v Státni cihelně č. 9 v Zelově. Je známy mezi dělníkmi a občanstvem Zelova ako človek spravodlivý a určite bude hájiť dobro české menšiny v Zelově a všech jeho obyvateľov.

W Zelově mimo Jana Svobody do Místního národního výboru kandidují ještě čtyři členy Zelovského Obvodního výboru Společnosti kultúrno-sociálnej Čechů a Slováků v Poľsku.

Stanisław Łagiewski

Veľmi známym a oblíbeným obyvateľom Zelova, jest dosavadní místopředseda PZGS v Lasku. Kandiduje také do Mestského národného výboru. Dle veřejného mínění jeho účast v práci v Národním výbore bude prospěšná celému městu.

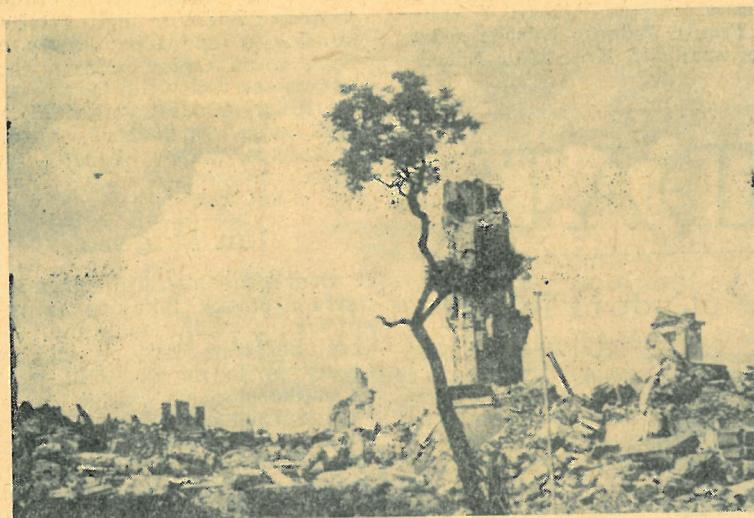
Karel Semerád

V Kućově, kde bydlí také mnoho občanů českého původu — naše Společnost má svůj obvodní výbor. Také zde do Místního národního výboru kandiduje náš člen krajan Karel Semerád, který má u lidí všeobecnou důvěru a popularitu.

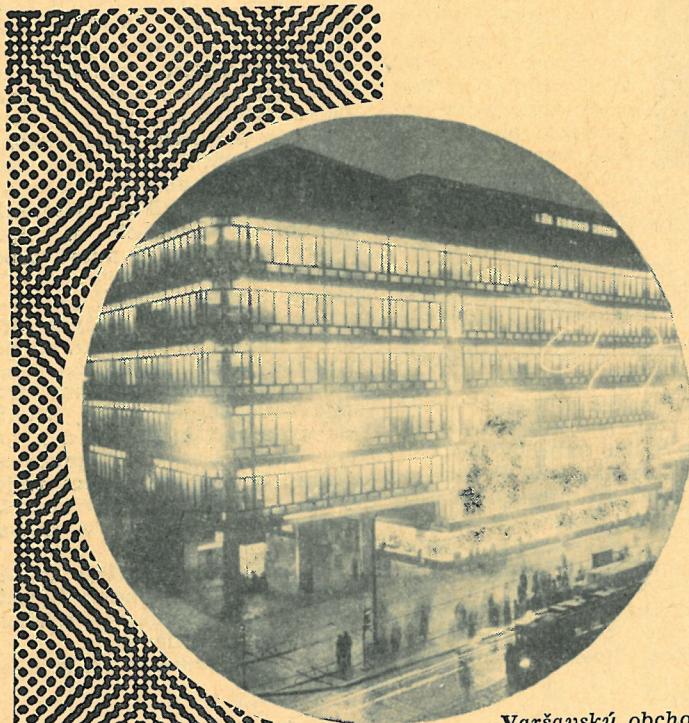
VSTUPUJTE

do našej Spoločnosti!

TŘINÁCTÉ VÝROČÍ NOVÉ VARŠAVY

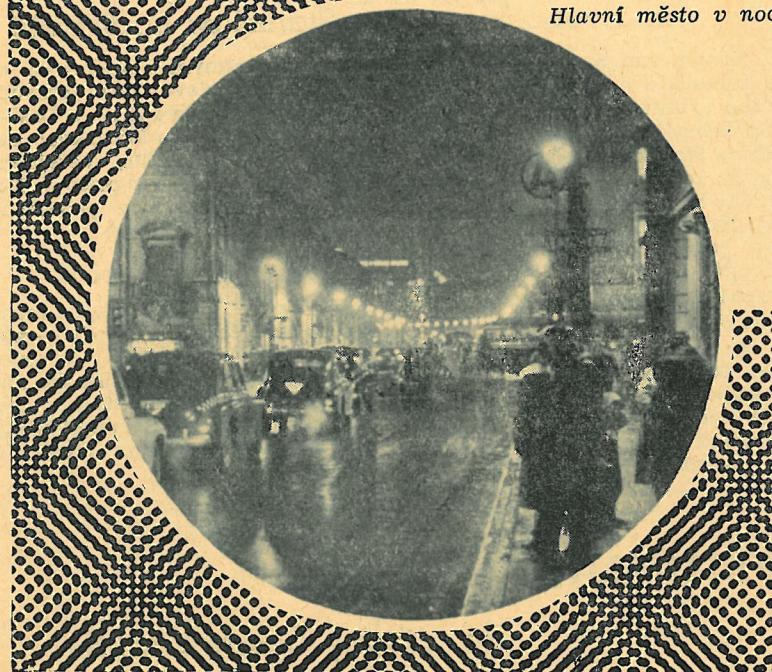
Varšavské zříceniny

Varšavský obchodní dům

Fot. CAF

Hlavní město v noci

„... na místě, kde stálo hlavní město Polska, zůstaly jen zříceniny a spáleniště. Snad kdysi bude zde postaveno nové město, ale to již nebude Varšava...“ — zněly zprávy podávané zahraničními žurnalisty u osvobozené Varšavy v roce 1945.

Ale zahraniční žurnalisté neznali a nechápali varšavského lidu, který v dějinách Polska byl vždy první v boji a zákopech — a první v budování své vlasti a svého města.

A hle — po 13 letech zmizely skoro všechny zříceniny. Na jejich místě vyrostly nové obyvací čtvrtě, školy, divadla, nemocnice, továrny. Znova vystavěné historické budovy svědčí o národní kultuře.

Nepovedlo se nacistům vyškrátit Varšavu z mapy světa. Osvobozená Rudou Armádou a Polským Vojskem, slaví nyní svoje třinácté výročí.

Pro lepší znázornění dosažených během třinácti let úspěchů, uvádíme několik statistických údajů:

V roce 1945 měla Varšava 375 tisíc obyvatel — nyní 1 milion 84 tisíce, 42% — dle statistiky 1939 — byly byty s jednou místností, kde bydlely průměrně 4 osoby. Varšavský lid bydlel ve špinavých „člnžácích“, často bez vody a kanalizace. Dnes 35% rodin bydlí v nových domech s kanalizací, kouplenami, plynem a ústředním topením.

V obecních školách bylo před válkou průměrně 90 dětí v jedné třídě. Dnes je škol o mnohem více a proto tento průměr klesnul na 62,5 dětí v jedné třídě. Na 12 vysokých školách studuje dnes 27 tisíc studentů; většina bydlí ve studentských domech a ve studentské čtvrti Jelonki, kterou dostali

Palác kultury a vědy ve Varšavě

darem od sovětských budovatelů Paláce kultury, kteří tam dříve bydleli.

Během třinácti let počet průmyslových závodů se zvětšil s 233 v roce 1946 na 1282, kde je dnes zaměstnáno přes 117 tisíc lidí.

Těch několik čísel znázorňuje, aspoň krátce, úspěch třináctileté práce lidu, strany, a vlády. Tito tři činitelé se vzorně spolily, a následek je zde — Varšava, hlavní město, velké stavební území, les továrních komínů — žije novým bujným životem naležicím budoucnosti, štěstí pracujících a socialismu.

KAREL ČAPEK

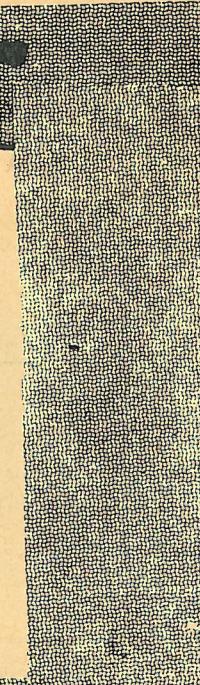
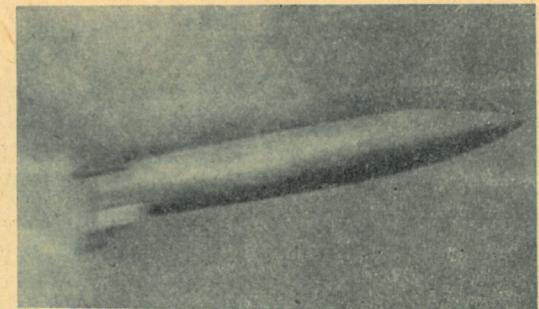
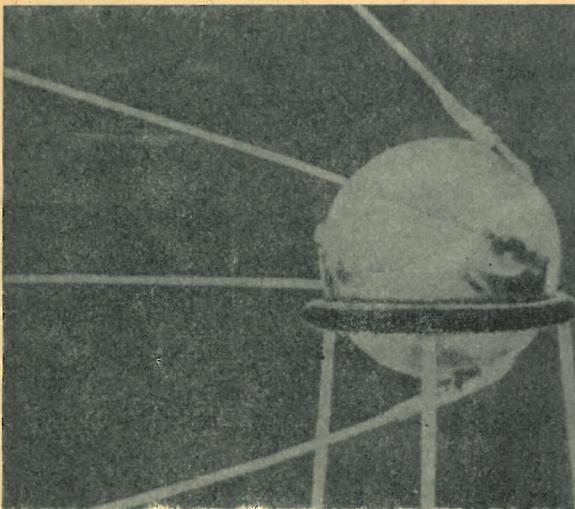
**BUT I AM ANNIE
OF LOCHROYAN**

Avšak kapitán parníčku se nedal zlákat tou volnou cestou na sever; byl to rozšafný muž, a místo do Grónska nebo na Island plul prostě do Mallaig; patrně, nečetl Jack Londona.

Pročpak nás honíte, rackové, křičící mořská chaso? Kdybych uměl litat jako vy, letěl bych přes Skotsko, odpočívaje na oblych vlnkách jezer, a potom přes moře do Hamburku; tam je řeka Labe a nad ní bych letěl silnými letkami; teprve u města Mělníka bych se dal po jiné řece, až bych doletěl do Prahy; i proletěl bych vítěznými oblouky všech mostů, křiče a chechtaje se radostí: Lidé, já letím, rovnou ze Skotska, aby si zahřál bílé bříško na teplé Vltavě. Krásná a divná je to země, zvaná též Kaledonie čili země Stevensonova; ale je smutná jakási a pochmurná. Tady sic nejsou jezera, ale za to je tu Václavské náměstí; a není tu Ladhar Bheinn, ale je tu nábřeží s akáty, a Vyšehrad, a Petřínský vršek; a mám vám wyřídit pozdrav jednoho poutníka, který právě pluje Sleat Soundem.

Nakreslil jsem vám ten Sleat Sound i s horou Ladhar; nakreslil jsem vám i přístav, Mallaig, a přidal jsem i jednoho plavce, aby někdo neřekl, že jsem snad něco zamízel nebo nenakreslil svět tak, jak je, s bárkami i námořníky.

SKUTEČNOST

O měsíc později byla vystřelena druhá umělá družice, ve které byl umístěn živý pes Lajka.

Navštívte naši „BESEDU“!
Kudowa – Zdrój Aleja Zdrojowa 10

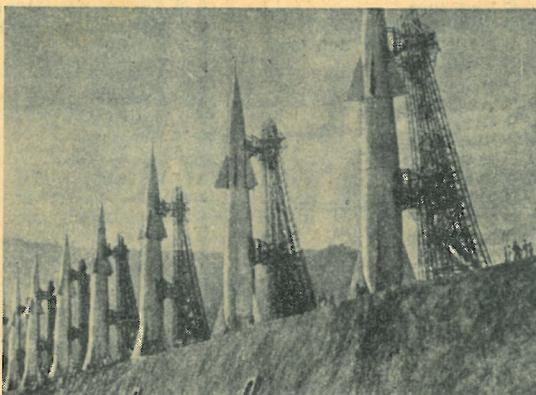
4 října 1957 Sovětský Svaz vystřelil v meziplanetární prostor první umělou družici. Družice v podobě velké koule s čtyřmi dlouhými antenami vidíte na obrázku.

a FANTASIE

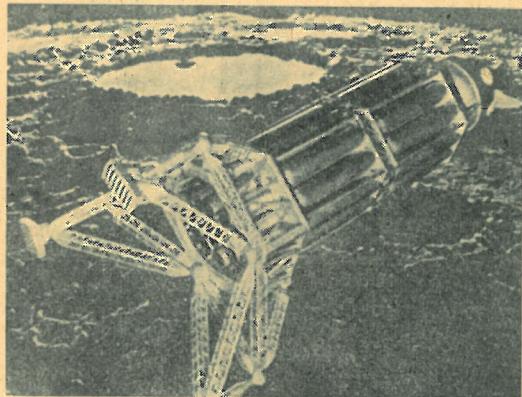
* * *

ÚSPĚCHY SOVĚTSKÉ VĚDY A TECHNIKY ZNAMENAJÍ, že dlouholeté sny lidstva o meziplanetárním cestování se pomalu stávají skutečností. Nebudě to tak dluho trvat, kdy první člověk přistane na Měsíci, a pak bude se snažit navštívit další planety.

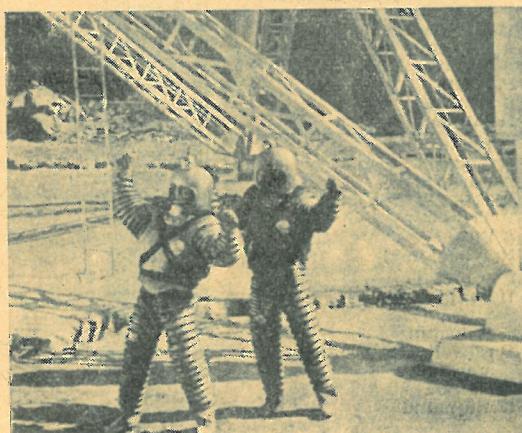
Mílovými kroky se přibližujeme době kdy podobné nákladní rakety budou startovat ze Země, aby přinesly průkopníkům potřebné věci z rodné planety.

Raketa krouží nad povrchem Měsice.

Lidé, kteří přistáli na Měsíci vybaveni jsou podle dnešních představ, které o měsíčním povrchu a ovzduší máme.

Nes mne, vlaku, všemi končinami Kaledonie, neboť je tu dobře a tesno mému srdci. I jest jezero Morar a Loch Shiel; a jsou štíty hor, strže a gleny, plecité vrchy s titanskými svahy, klenuté hřbety a zadnice nesmírných kamenných pravvítat s tučně zelenými houštinami v podpaždí a záhybech lysého těla; vrchy, posázené skalami, jako trdlovec mandlemi, břitká jezera s něžnými otrůvky, jako je Loch Eilt, a jezera všude, kde je k tomu přiležitost, dlouhé a třpytivé vody, hladiny čerňené větrem, se stříbrnými pěšinami vodních duchů; hory skalisté nebo oblé nakynulé z žulového těsta, vrchy žíhané, zbrázděné, lysé jako hroch, modré a ryšavé a zelené, a pořád, bez konce a bez lidí pusté hory.

Konečně Ford William, jedna z železných závor, držících horaly kdysi rebelské; a nad ním Ben Nevis, nejvyšší štít této země hor, zavalitý a mračný chlapík nad mořským fjordem, protkaný bílými vodopády ze sněhových polí tam na vršku, — a dále hory a hory, gleny a jezera, údolí stínů, strže černých vod, země, kterou Bůh hnětl z tvrdé látky a odevzdal člověku, aby se na ní rval s člověkem; neboť se skalami a vřesovisky se rvát nemůže.

A tento krátký list platí tobě, Glasgove, město bez krásy, město hluků a obchodu, město továren a loděnic, přístave všechno zboží. Co o tobě říci? Jsou pak krásné továrny, doky a sklady, jeřáby v přístavu věže oceláren stáda plynovení drnčící vozy se zbožím, vysoké komínky a hřimíci parní kladiva, konstrukce z trámů a železa, boje na vodě a hory z uhlí? Já vídný hrishiček myslím a vidím, že to vše je velmi krásné i malebné i monumentální; ale život, který se z toho rodí, ulice, lidé tváře z dílen a pisáren, přibytky lidí, jejich děti a jídla, život, jářku, život, který se živí z těch velkých a silných věcí, není ani krásný, ani malebný; ale je opuštěn od božího dechu, syrový a špinavý a lepkavý, lomozný, páchnoucí a dusný, neladný a těžký, těžší než hlad a neladnější než bída; i lehla na mne únavu statisíců, a já jsem utekl, Glasgove, neboť jsem neměl odvahy dívat se a srovnávat.

* „Já jsem Anna z Lochroyan“ — vyjímka z Čapkova cestovního reportáže,

ŽIVOT

Január

- 1 S Nový rok
- 2 S Ábel
- 3 P Daniel
- 4 S Titus
- 5 N Artúr

- 6 P Troch, králov
- 7 U Bohuslava
- 8 S Severin
- 9 S Alexej
- 10 P Dalimír
- 11 S Malvína
- 12 N Ernest

- 13 P Rastislav
- 14 U Félix
- 15 S Dobroslav
- 16 S Vladimír
- 17 P Nataša
- 18 S Bohdana
- 19 N Drahomíra

- 20 P Dalibor
- 21 U Vincent
- 22 S Zora
- 23 S Miloš
- 24 P Timotej
- 25 S Pavol
- 26 N Tamara

- 27 P Ján
- 28 U Karol
- 29 S František
- 30 S Ema
- 31 P Emil

Február

- 1 S Tatiana
- 2 N Hromnice
- 3 P Blažej
- 4 U Veronika
- 5 S Agáta
- 6 S Dorota
- 7 P Vanda
- 8 S Prokop
- 9 N Zdenko

- 10 P Gabriela
- 11 U Dezider
- 12 S Perla
- 13 S Arpád
- 14 P Valentín
- 15 S Pravoslav
- 16 N Julianá

- 17 P Miloslava
- 18 U Jaromír
- 19 S Vlasta
- 20 S Lívia
- 21 P Eleonóra
- 22 S Etela
- 23 N Roman

- 24 P Matej
- 25 U Deň výťazstva čs. pravujúceho ľudu
- 26 S Viktor
- 27 S Alexander
- 28 P Zlatica

1958

SPOLOČNOSŤ KULTÚRNO-SOCIÁLNA
ČECHOV A SLOVÁKOV V POESKU

TOWARZYSTWO SPOŁECZNO-KULTURALNE
CZECHÓW I SŁOWAKÓW W POLSCE

USTREDNÝ VÝBOR — ZARZĄD GŁÓWNY
WARSZAWA

Aleje Jerozolimskie 47 II p. — Tel. 21 55 59

Marec

- 1 S Albín
- 2 N Amália

- 3 P Buhumil
- 4 U Kazimír
- 5 S Fridrich
- 6 Š Radoslav
- 7 P Tomáš
- 8 S Medzinárodný deň žien
- 9 N Františka

- 10 P Branislav
- 11 U Angelá
- 12 S Gregor
- 13 Š Vlastimil
- 14 P Matilda
- 15 S Svetlana
- 16 N Boleslav

- 17 P Lubica
- 18 U Eduard
- 19 S Jozef
- 20 S Vifazoslav
- 21 P Blahoslav
- 22 S Beňadik
- 23 N Adrián

- 24 P Gabriel
- 25 U Marián
- 26 S Emanuel
- 27 S Alena
- 28 P Soňa
- 29 S Miroslav
- 30 N Vieroslava
- 31 P Benjamín

April

- 1 U Hugo
- 2 S Zita
- 3 S Richard
- 4 P Izidor
- 5 S Vincent
- 6 N Veľkonočná nedele

- 7 P Veľkonočný pondelok
- 8 U Albert
- 9 S Milena
- 10 S Igor
- 11 P Július
- 12 S Esterá
- 13 N Henrieta

- 14 P Justín
- 15 U Fedor
- 16 S Danica
- 17 Š Rudolf
- 18 P Valér
- 19 S Jela
- 20 N Marcel

- 21 P Ervíň
- 22 U * V. I. Lenin
- 23 S Vojtech
- 24 S Juraj
- 25 P Marek
- 26 S Jaroslava
- 27 N Jaroslav

- 28 P Jarmila
- 29 U Léa
- 30 S Anastázia

Máj

- 1 S Sviatok práce
- 2 P Žigmund
- 3 S Desana
- 4 N Florián

- 5 P * K. Marx
- 6 U Hermína
- 7 S Monika
- 8 S Michal
- 9 P Sviatok ČSR
- 10 S Viktória
- 11 N Blažena

- 12 P Pankrác
- 13 U Servák
- 14 S Bonifáč
- 15 S Zofia
- 16 P Svetozár
- 17 S Gizela
- 18 N Viola

- 19 P Celestín
- 20 U Borivoj
- 21 S Valent
- 22 S Júlia
- 23 P Zelmíra
- 24 S Danuša
- 25 N Urban

- 26 P Dušan
- 27 U Iveta
- 28 S Viliam
- 29 S Vilma
- 30 P Ferdinand
- 31 S Petronela

Jún

- 1 N Medzinárodný deň detí
- 2 P Xénia
- 3 U Karolína
- 4 S Šariéta
- 5 Š Laura
- 6 P Norbert
- 7 S Róbert
- 8 N Medard

- 9 P Felicián
- 10 U Margaréta
- 11 S Barnabás
- 12 S Štvrtostav
- 13 P Anton
- 14 S Vazil
- 15 N Vít

- 16 P Blanka
- 17 U Adolf
- 18 S Vratislav
- 19 Š Alfréd
- 20 P Valéria
- 21 S Alojz
- 22 N Paulína

- 23 P Sidónia
- 24 U Ján
- 25 S Viliam
- 26 Š Adriena
- 27 P Ladislav
- 28 S Beáta
- 29 N Peter a Pavol
- 30 P Pavol

Júl

- 1 U Ľubor
- 2 S Berta
- 3 Š Miloslav
- 4 P Prokop
- 5 S Cyril a Metod
- 6 N M. Ján Hus

- 7 P Vilíbald
- 8 U Ivan
- 9 S Lujza
- 10 Š Amália
- 11 P Milota
- 12 S Boriša
- 13 N Margita

- 14 P Kamil
- 15 U Henrich
- 16 Š Rút
- 17 Š Svorad
- 18 P Kamila
- 19 S Vincent
- 20 N Eliáš

- 21 P Daniel
- 22 U Štátny sviatok PRL
- 23 S Olga
- 24 S Vladimír
- 25 P Jakub
- 26 S Anna
- 27 N Marta

- 28 P Krištof
- 29 U Božena
- 30 S Libuša
- 31 Š Ignáč

August

- 1 P Peter
- 2 S Gustáv
- 3 N Stefan

- 4 P Dominik
- 5 U Hedviga
- 6 S Jozefina
- 7 S Štefánia
- 8 P Oskár
- 9 S Ratibor
- 10 N Vavrinec

- 11 P Zuzanna
- 12 U Darina
- 13 S Lubomír
- 14 S Mojmír
- 15 P Mária
- 16 S Rochus
- 17 N Milica

- 18 P Elena
- 19 U Lýdia
- 20 S Bernard
- 21 Š Jana
- 22 P Tichomír
- 23 S Filip
- 24 N Bartolomej

- 25 P Ľudovít
- 26 U Samuel
- 27 S Silvia
- 28 S Augustín
- 29 P Slovenské národné povstanie
- 30 S Ružena
- 31 N Rajmund

September

- 1 P Drahoslava
- 2 U Bronislava
- 3 S Otokar
- 4 S Rozália
- 5 P Viktorín
- 6 S Alice
- 7 N Marianna

- 8 P Mária
- 9 U Deň baníkov
- 10 S Oleg
- 11 S Bystrík
- 12 P Mária
- 13 S Ctibor
- 14 N Drahotín

- 15 P Jolana
- 16 U Ľudmila
- 17 S Lambert
- 18 Š Tomáš
- 19 P Konštantín
- 20 S Luboslava
- 21 N Matúš

- 22 P Môric
- 23 U Denka
- 24 S Luboš
- 25 S Vladislav
- 26 P Edita
- 27 S Cypríán
- 28 N Václav

- 29 P Michal
- 30 U Jarolím

Október

- 1 S Arnold
- 2 S Levoslav
- 3 P Terézia
- 4 S František
- 5 N Viera

- 6 P Deň čs. armády
- 7 U Eliška
- 8 S Brigita
- 9 S Dionýz
- 10 P Gedeon
- 11 S Zvonimir
- 12 N Maximilián

- 13 P Koloman
- 14 U Boris
- 15 S Stela
- 16 S Hedviga
- 17 P Margita
- 18 S Lukáš
- 19 N Kristián

- 20 P Vendelín
- 21 U Uršula
- 22 S Sergej
- 23 Š Severin
- 24 P Kvetoslava
- 25 S Aurel
- 26 N Demeter

- 27 P Sabína
- 28 U Deň znárodenia
- 29 S Klára
- 30 S Šimon
- 31 P Wolfgang

November

- 1 S Damián
- 2 N Pamiatka zosnulých

- 3 P Ida
- 4 U Karol
- 5 S Imrich
- 6 Š Renáta
- 7 P Veľká októbrová socialistická revolúcia
- 8 S Bohumír
- 9 N Teodor

- 10 P Tibor
- 11 U Martin
- 12 S Štvtopluk
- 13 Š Stanislav
- 14 P Irma
- 15 S Leopold
- 16 N Agnesa

- 17 P Medzinárodný deň študentstva
- 18 U Eugen
- 19 S Alžbeta
- 20 Š Félíx
- 21 P Ctirad
- 22 S Cecilia
- 23 N * Kl. Gottwald

- 24 P Emilia
- 25 U Katarína
- 26 S Kornel
- 27 Š Milan
- 28 P * Fr. Engels
- 29 S Vrakto
- 30 N Ondrej

Decambar

- 1 P Edmund
- 2 U Bibiána
- 3 S František
- 4 S Barbora
- 5 P Otto
- 6 S Mikuláš
- 7 N Ambráz

- 8 P Mária
- 9 U Izabela
- 10 S Judita
- 11 Š Melánia
- 12 P Otilia
- 13 S Lucia
- 14 N Branislava

- 15 P Ivica
- 16 U Albína
- 17 S Kornélia
- 18 S Gracián
- 19 P * A. Zápotocký
- 20 S Dagmar
- 21 N Bohdan

- 22 P Adela
- 23 U Nadežda
- 24 S Adam a Eva
- 25 Š I. sviatok vianočný
- 26 P II. sviatok vianočný
- 27 S Ján
- 28 N Bohumila

- 29 P Milada
- 30 U Dávid
- 31 S Silvester